

Predică la Bunavestire

Sfântul Teofan Zavoratul

Binevestește, pământule, bucurie mare, lăudați, ceruri, slava lui Dumnezeu (cântarea a 9-a din Canonul Bunei Vestiri). Ce bucurie i se poruncește pământului să binevestească? Bucuria mântuirii în Domnul Iisus Hristos. Tot pământul era în doliu adânc, și deși aștepta cu încredințare, însă vreme foarte îndelungată n-a văzut izbavire. În cele din urmă, vestea cea bună a fost adusă din Cer, vestită pe tot pamantul și primită cu bucurie. Așadar binevestește, pământule, această mare bucurie a ta.

Apropiindu-se de pământ, Cerurile vedeau doar plângere, amărăciune și tanguire. Iată că s-a luminat însă fața tânguitorului pământ, și întrucât chipul desavarsirii acesteia a arătat în toată deplinătatea nemărginitele desăvârșiri ale lui Dumnezeu, cum să se înfrâneze cerurile de la a lăuda această slavă dumnezeiască? Lăudați, deci, ceruri, slava lui Dumnezeu.

Cerurile, ce sunt poftite să laude slava lui Dumnezeu, sunt lumea îngerească, iar pamantul căruia i se poruncește să binevestească bucurie mare sunt oamenii... Ingerilor ce să li se mai amintească de lăudarea lui Dumnezeu când ei și așa strigă cu glasuri necurmăte: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Dumnezeu Savaot? Pe când oamenilor poate că nu este de prisos să li se amintească: „Nu uitați, prieteni, de singura bucurie adevărată, adusă nouă din cer în ceasul Bunei Vestiri făcute Preasfântei Fecioare Maria”.

Când Arhanghelul i-a vestit pentru întâia oară Preabinecuvântatei Fecioare bucura-te, atunci, s-ar putea spune, au fost doar zorii zilei de bucurie care avea să răsară după aceea... Însă și atunci din Preasfânta Fecioară, care pricepea puterea cuvintelor arhanghelicești, a țâșnit de la sine cântarea:

Mărește, sufletul meu, pe Domnul, și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu (Lc. 1, 46-47).

Prin ce cântări pline de încântare trebuie să-și reverse acum bucuria sufletul care cunoaște și Învierea, și Înălțarea, și Pogorârea Sfântului Duh, temeiul și proslăvirea Bisericii lui Dumnezeu pe pământ și sălășluirea în ceruri a Bisericii celor întâi-născuți! Judecând după aceasta, n-ar trebui să fie printre noi oameni ce nu se bucură – iar dacă așa stau lucrurile, ce să ni se mai spună: „Bucurați-vă!”? Cine se bucură, se bucură oricum, fie că-i amintești de bucurie, fie că nu-i amintești; deopotrivă, cel ce n-are bucurie în suflet nu se va bucura, oricât i-ai spune tu să se bucure. Să dăm mulțumită Domnului! Și noi am fost aduși în vistieria bunătăților cerești și stăm lângă izvorul tuturor bucuriilor și mângâierilor. Dacă ne-am împărtășit de bunătățile acestea, înseamnă că bem mângâiere și ne bucurăm, iar dacă nu ne-am împărtășit nu putem să ne bucurăm, oricât ne-am încorda ca să facem asta, până ce nu vom gusta din bunătățile lui Dumnezeu cele veselitoare. Așadar noima chemării binevestește, pământule, bucurie mare este totuna cu poftirea: „Gustați, oamenilor, din bunătățile aduse de Domnul pe pământ, și se va bucura inima voastră, și bucuria voastră nimeni nu o va mai lua de la voi”.

Cine a șezut în beznă, a fost chinuit de ea și apoi a fost scos la lumină, nu poate să nu simtă mângâiere de la faptul că vede lumina zilei, soarele cel plăcut și toate făpturile de tot felul, pe care acesta le luminează. El nu va uita nicicând chinul de mai înainte și nici clipa când a fost izbăvit de el. Și noi suntem, după firea noastră, în întuneric: a strălucit, oare, lumina lui Hristos în inimile noastre? Ochiul minții

noastre îl contemplă, oare, pe Dumnezeu, Cel în Treime închinat, pe Acest Soare gândit, și toate tainele descoperite nouă despre cârmuirea și răscumpărarea de către Dumnezeu a lumii, contemplă el, oare, Această Lumină, Ce luminează toate cele ce sunt? Ne amintim, oare, de clipa când a fost alungată beznă și ne-a înconjurat cu strălucirea Sa Lumina Cea gândită? Cine poate să spună asta, acela să se bucure... cine nu poate, să iasă întâi din beznă, și atunci se va bucura.

Cine s-a chinuit în lanțuri și a fost eliberat, își amintește bine cum i-a venit vestea eliberării, cum a fost deschisă temnița, cum i s-au sfărâmat lanțurile și a fost scos la libertate... și nu poate să nu se bucure, pentru că gustă libertatea. Și noi suntem în lanțurile păcatului, ale obiceiurilor rele lumești și ale tiraniei satanicești. Ne amintim, oare, în viața noastră clipa când în suflet s-a pogorât ca un înger așteptarea și dorința libertății, când în el s-a revărsat o neobișnuită putere și de pe el au căzut, unul după altul, lanțurile păcatului, lumii și dia-volului? Cel cu care s-a întâmplat asta se află pe tărâmul libertății fiilor lui Dumnezeu – se bucură și se veselește... cel cu care nu s-a întâmplat, să caute mai întâi această libertate, și va începe să se bucure... și toți sfinții îngeri se vor bucura împreună cu el.

Cine a zăcut paralizat, acoperit de răni, și apoi a fost vindecat poate, oare că nu aibă simțirea sănătății și să nu umble bucurându-se de tăria și vioiciunea pe care i le dă prezența noilor puteri? Și noi suntem paralizați de nepăsare, suntem plini de răni de pe urma patimilor. Oare a venit la noi Doctorul sufletelor și trupurilor, și a luat aminte sufletul nostru la cuvântul Lui ca slăbănogul: ia patul tău și ca bolnavul: iată, te-ai făcut sănătos (v. In 5, 8, 14)? Cine s-a învrednicit de aceasta nu poate să nu cânte cântare de bucurie, sărind și jucând, și se va bucura.

Cine a fost în surghiun ori a fugit de acasă de bunăvoie, iar după aceea s-a întors și a fost primit cu bunăvoință, oare va uita cum i-a ieșit tatăl lui în întâmpinare, cum a căzut de grumazul lui și l-a sărutat, cum după aceea a fost spălat, îmbrăcat și cum s-a făcut ospăț în cinstea întoarcerii lui? Iar amintindu-și de acestea, cum poate să nu se mângâie cu ele neîncetat, petrecând în casa milostivului său părinte?! Și noi am fugit din casa Tatălui... Ne amintim, oare, cum ne-am mâhnit pentru despărțire, cum ne-am biruit sfiala și ne-am alungat frica de întoarcere prin pocăință, cum am fost primiți în milostivele brațe ale Părintelui prin dezlegarea păcatelor, cum s-a făcut ospăț în cinstea noastră prin Sfânta Impărtașanie? Și – lucrul cel mai de seamă – oare purtăm în adâncul inimii încredințarea că nu suntem în surghiun, ci în casa Tatălui, suntem în milă și în iubire, nu sub mânie și sub blestem? Dacă așa stau lucrurile, duhul nostru nu poate să nu se bucure, chiar dacă trupul ar fi sfâșiat cu gheare de fier – iar dacă nu, nu avem parte de bucurie, chiar dacă am fi înconjurați de toate mângâierile lumii...

Așadar, fraților, cine a gustat din bunătățile aduse pe pământ de Domnul – adică și această lumină a cunoștinței, și această libertate de legăturile păcatului, și puterea de a face binele, și această vindecare a rănilor inimii, și această înfiere dumnezeiască – petrece neîncetat într-o neprefăcută bucurie cerească.

Pe aceia îi vom ferici, iar celor străini de starea aceasta le vom dori să intre în bucuria Domnului pe calea cea dreaptă a gustării bunătăților care aduc bucuria adevărată.

Nu vă amăgiți, fraților! Bucuria duhovnicească nu este o pornire de o clipă, întâmplătoare, silită a inimii, ci este răsrângerea stării de bucurie statornică a întregii ființe, ce vine mai cu seamă din legăturile ei cu Dumnezeu și din pri-mirea de la El a mai înainte pomenitelor bunătăți. Ne putem încorda inima cu de-a sila spre bucurie, însă bucuria va fi azvârlită din ea îndată, ca un băț aruncat vertical în apă. Ne putem amăgi pentru o clipă inima zugrăvindui bunătăți părute, însă aceasta va fi nu bucurie, ci beție, care se sfârșește de obicei printr-un mare chin. Luați seama, deci, și nu vă amăgiți. Puteti întâlni multe lumini –

lumini ale cugetării deșarte, care nu sunt lumini ale cunoștinței, ci niște luminite asemenea celor care aproape întotdeauna plutesc deasupra trupurilor moarte... Luați seama și nu vă amăgiți. Sunt oameni care cred că nepunând hotar poftelor își largesc sfera libertății, însă de fapt seamănă cu niște maimuțe care se încurcă singure în plasă. Nu vă luați după pilda lor. Lumea îmbie cu o mulțime de mângâieri ce par a vindeca rănilor inimii, dar sunt precum mirajele din pustie sau ca apa sărată ce atâță setea! Instrăinați-vă de ele. Și stăpânitorul acestei lumi, ce suflă răutate asupra noastră în inimă, până la un moment dat ne vorbește întotdeauna cu grai dulce, zice-s-ar părintesc, îmbiindu-ne cu îndeustulare și cu odihnă. Izgoniți de la voi și încercările de a vă fermeca ale acestui lingușitor.

Fie ca inima voastră să nu știe de altă bucurie afară de bucuria mântuirii în Domnul Iisus Hristos. Preacurata Stăpână de Dumnezeu Născătoare, cea dintâi primitoare a bucuriei, să ne bucure pe toți cu această bucurie – pe unii cu simțământul mântuirii împlinite, pe alții cu nădejdea nemincinoasă a primirii ei, încât fiecare să înalțe cu ea acum laudă: mărește, suflete al meu, pe Domnul, și să se bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu. Amin!